

Systemmaatregel Arcen ten koste van alles?

Wat minister Cora van Nieuwenhuizen moet weten vóór haar definitieve keuze

Systemmaatregel Arcen ten koste van alles?

De systeemmaatregel Arcen lijkt een logische keuze. Het hydraulische knelpunt bij het veer naar Broekhuizen moet worden opgelost en dit kan door Waterschap Limburg worden uitgevoerd in combinatie met het HoogWaterBeschermsProgramma. Nader onderzoek leert echter dat de systeemmaatregel het hydraulisch knelpunt niet oplost. Het door de dorpsraad Arcen aangedragen plan Hertogbroek doet dat wel. Na deze conclusie maakt het Waterschap een draai en zegt dat het oplossen van het knelpunt niet de reden is voor de systeemmaatregel, maar het behouden van winterbed. Het Waterschap gaat zelfs zo ver dat het onjuiste informatie verstrekt aan Minister Cora van Nieuwenhuizen. Wordt dit alles gedaan om een positieve beslissing van de Minister te forceren? Waarom kijkt het Waterschap niet objectief naar de systeemmaatregel? Is het echt alleen maar te doen om het geld uit de MIRT pot? Waarom wordt het hydraulisch knelpunt niet opgelost? Dit bespaart miljoenen in de dijkversterkingen stroomopwaarts! De dorpsraad Arcen voelt zich niet serieus genomen bij de afweging van de systeemmaatregel vandaar dit artikel.

Systemmaatregel Arcen in de tijd.

28-09-2016	Regionaal voorstel Maas 2016	-
20-11-2017	Verkennd effecten-onderzoek behoud winterbed Noordelijke Maasvallei	
23-02-2018	Notitie Reikwijdte en Detailniveau MER projectplan dijktraject Arcen	
07-04-2018	Zienswijze dorpsraad Arcen op Notitie Reikwijdte en Detailniveau	
06-05-2019	Rivierkundige uitwerking plan Hertogbroek	
27-06-2019	Rivierkundige verkenning Arcen in uitwerking van de regionale voorzet	
28-06-2019	Regionale voorzet voor de systeemmaatregelen in Well, Arcen, Baarlo-Hout-Blerick en Thorn-Wessem aan Minister Cora van Nieuwenhuizen	
11-07-2019	Bezoek Minister Cora van Nieuwenhuizen aan Arcen	
21-11-2019	Minister Cora van Nieuwenhuizen vraagt om de voorkeursalternatieven (VKA) vrij te geven voor inspraak.	
10-02-2020	Ontwerpnota Dijkverbetering, Systeemmaatregel en Beekherstel Voorkeursalternatief DT65 Arcen	
28-02-2020	MER fase 1 dijktraject Arcen	
06-05-2020	Zienswijze dorpsraad Arcen op VKA en MER	
29-05-2020	Vergelijking systeemmaatregel met de plannen van de dorpsraad	
Zomer 2020	Definitief besluit Minister Cora van Nieuwenhuizen over de systeemmaatregel Arcen	

De gewijzigde Waterwet maakte het nodig dat de Maas meer ruimte moest krijgen om te voorkomen dat de hoogwaterstanden zouden stijgen. Hiervoor werden een aantal mogelijke systeemmaatregelen geïdentificeerd. Het Rijk, de betrokken waterschappen, gemeenten en provincie zijn samen tot kansrijke projecten gekomen die substantieel kunnen bijdragen aan verbetering van de systeemwerking van de Maas en versterking van ruimtelijke en economische ontwikkeling van desbetreffende locaties. Deze kansrijke projecten zijn beschreven in het Regionaal voorstel Maas 2016. Ook Arcen werd als kansrijk gezien met een mogelijke peilverlaging van 19 cm.

Het verkennend effecten-onderzoek behoud winterbed Noordelijke Maasvallei liet eind 2017 zien dat de mogelijke peilverlaging in Arcen slechts 3,5 cm bedraagt. Deze centimeters kunnen gewonnen worden door een zeer ingrijpende dijkeruglegging, Hertog Jan op een eiland, in combinatie met een hoogwatergeul. Op dit moment hadden bij iedereen de alarmbellen moeten gaan rinkelen. De terugval van 19 cm naar 3,5 cm betekent dat het idee voor een systeemmaatregel in Arcen aardig was, maar een fata morgana blijkt te zijn. Het waterschap houdt echter vast aan de systeemmaatregel en in de Notitie Reikwijdte en Detailniveau wordt geconcludeerd dat er voor het dijktraject Arcen kansen zijn voor een dijkeruglegging. Deze conclusie is in tegenspraak met het verkennend effecten-onderzoek. Het onderzoek heeft laten zien dat er slechts een marginale peilverlaging te bereiken is.

De dorpsraad van Arcen wil graag dat het hydraulische knelpunt bij Arcen wordt opgelost en draagt in haar zienswijze op de NRD aan dat plan Hertogbroek, een weerdverlaging, de oplossing is. De stuurgroep Noordelijke Maasvallei geeft in 2018 de opdracht aan het Waterschap Limburg om te onderzoeken hoe effectief plan Hertogbroek kan zijn. Het Waterschap draait met het laten doen van onderzoek maar ruim een jaar later blijkt dat plan Hertogbroek 21 cm peilverlaging geeft!

Op dit punt in de tijd maakt het Waterschap een draai. Blijkbaar komt het Waterschap tot de conclusie dat het oplossen van het hydraulisch knelpunt, de oorspronkelijke reden voor de systeemmaatregel, niet mogelijk is met deze systeemmaatregel. Peilverlaging is vanaf dit punt niet meer het belangrijkste oogmerk van de systeemmaatregel in Arcen maar het behoud van het winterbed.

Vlak voor het bezoek van minister Cora van Nieuwenhuizen in juli 2019, komt het regiovoorstel uit de hoge hoed, terwijl Arcen niet achter dit voorstel staat. Geen eiland maar een schiereiland! Deze variant staat niet beschreven in de NRD. Nadere uitleg aan de minister wordt gedaan door Waterschap Limburg in een aanbiedingsbrief. Deze aanbiedingsbrief spreekt van een peilverlaging van ca. 3 cm, terwijl onderzoek dat is uitgevoerd in naam van het Waterschap uitwijst dat er ca. 1 cm peilverlaging te halen valt. Dit onderzoek was bekend vóór het uitsturen van de aanbiedingsbrief waardoor onjuiste informatie wordt gegeven aan de Minister. In de brief wordt tevens melding gemaakt van behoud van 20 ha. winterbed door de systeemmaatregel. De aanbidding wordt extra aantrekkelijk gemaakt door te melden dat er 22 ha. extra winterbed wordt behouden door een korte aansluiting naar de hoge grond. Deze 22 ha. Maken geen deel uit van de systeemmaatregel. Waarom moet de systeemmaatregel mooier gemaakt worden dan deze is? Waarom geeft het Waterschap Limburg onjuiste informatie aan de minister? Waarom is het zo belangrijk om een positieve beslissing te krijgen van de minister? Wat is er zo belangrijk? Is het de MIRT geldpot?

Tijdens het bezoek van de minister mag de dorpsraad aangeven hoe zij de systeemmaatregel ziet. De dorpsraad geeft aan dat de systeemmaatregel een slecht plan is. De maatregel is duur en levert bijna niets op. De dorpsraad geeft aan dat de oplossing voor het hydraulische knelpunt in Arcen een gestroomlijnde huidige dijk is, in combinatie met plan Hertogbroek. In november 2019 beslist de minister dat er toch een systeemmaatregel moet komen in Arcen. De dorpsraad is blij dat er geen eiland komt, maar een schiereiland is geen ideale oplossing. De mededeling dat het plan Hertogbroek onderzocht gaat worden is positief, maar moet niet dienen als zoethoudertje.

De nota VKA en MER fase 1 van februari 2020 werken nog steeds toe naar een systeemmaatregel. Versterken van de huidige dijk wordt zo negatief mogelijk neer gezet en de systeemmaatregel zo positief mogelijk. Stroomlijnen van de huidige dijk wordt ondanks herhaalde verzoeken niet onderzocht. Naar mening van de dorpsraad wordt er met 2 maten gemeten in de beoordeling, vandaar dat de dorpsraad de alternatieven naast elkaar zet. Tevens wil zij Minister van Nieuwenhuizen op de hoogte brengen van de juiste cijfers zodat zij een objectieve afweging kan maken. Ook de commissie mer vindt de onderbouwing van de systeemmaatregel onvoldoende.

Vergelijking systeemmaatregel met het voorstel van de dorpsraad.

Systeemmaatregel:

Dijkteruglegging naar de Maasstraat met Hertog Jan en de andere bedrijven op een schiereiland. De BGR kan van het Schiereiland af. Onderzoek plan Hertogbroek.

Levert 1,3 cm peildaling op

Behoud van 20 ha. Winterbed.

Kosten €18 miljoen

Opkopen kassencomplex en Maasstraat 79. Tevens wordt de exploitatie van Paardenfokkerij van Engelen onmogelijk.

Planning loopt vertraging op door de vele procedures die zullen volgen

Is niet robuust door het vervallen van de BGR. Tevens wordt plan Hertogbroek bijna onmogelijk door gebrek aan ruimte voor de paardenfokkerij.

Voorstel Dorpsraad Arcen:

Stroomlijnen van de huidige dijk door het verwijderen van het "hoekje van Huibers" BGR blijft van toepassing op het gebied en plan Hertogbroek wordt uitgevoerd.

Levert 2 cm peildaling op plus de 21 cm daling door Plan Hertogbroek

Behoud van mogelijk 28 ha. winterbed door BGR.

Kosten €11 miljoen, tevens besparing dijkversterking stroomopwaarts door snel Hertogbroek te realiseren.

Alle huizen en bedrijven blijven binnendijs. Paardenfokkerij van Engelen heeft de ruimte om te ondernemen.

Planning is zeer eenvoudig te halen. Er kan direct worden begonnen.

Is robuust doordat de hoogwatergeul Arcen nog steeds mogelijk blijft. Tevens op korte termijn mogelijkheid voor Hertogbroek

Systeemmaatregel Arcen en de gestroomlijnde huidige dijk in beeld.

In rood de voorgestelde Systeemmaatregel Arcen die als een blokkade in het winterbed ligt. In groen de door de dorpsraad voorgestelde stroomlijning van de huidige dijk evenwijdig aan de Maas. Ten westen van de dijk plan Hertogbroek, dat mede door een verlaging van de veerstoep het hydraulisch knelpunt oplost. Dijkteruglegging heeft pas zin als het hele gebied in een keer vrij komt voor de rivier. Op dit moment is dat echter niet nodig en economisch onverantwoord.

Conclusie

Voor een systeemmaatregel wordt belastinggeld over de balk gegooid voor een schijnoplossing. Door het schiereiland wordt er minder peilverlaging bereikt en wordt plan Hertogbroek zo goed als onmogelijk gemaakt, terwijl dit plan dé oplossing is voor het hydraulische knelpunt. De 20 ha. winterbed die behouden wordt met de systeemmaatregel is een lachertje. Deze 20 ha. liggen voor en na het schiereiland en niet in het stroomgebied van de Maas. De 20 ha. winterbed krijgen slechts een functie indien de Hertog Jan brouwerij met de omliggende gebouwen worden verwijderd. De systeemmaatregel is onnodig duur door het opkopen van een kassencomplex en een woonhuis. De systeemmaatregel is NIET sober en doelmatig!

Het plan van de dorpsraad is een robuuste oplossing voor het hydraulische knelpunt in Arcen. Het is snel en zonder gerechtelijke procedures uitvoerbaar, het goedkoopst en met het beste resultaat voor het hoogwaterpeil. Plan Hertogbroek is goed mogelijk en lost het hydraulische knelpunt op. Tevens blijft het mogelijk om in de verre toekomst de hoogwatergeul Arcen te realiseren. Het plan van de dorpsraad is WEL sober en doelmatig!

Vragen

Waarom blijft het Waterschap Limburg vasthouden aan de systeemmaatregel? Uit de vergelijking komt het plan van de dorpsraad met afstand als winnaar uit de bus. Wat zijn de achterliggende redenen om toch voor de systeemmaatregel te kiezen? Is het de financiering uit de MIRT pot terwijl stroomlijning van de huidige dijk uit de HWBP pot betaald moet worden? Kunnen Rijkswaterstaat en Ministerie van I & W het Waterschap Limburg nog bijsturen en voor de robuuste oplossing gaan? Krijgt de minister nu wel de juiste informatie? Waarom wordt plan Hertogbroek niet versneld uitgevoerd om het knelpunt op te lossen en geld te besparen?

Er zijn veel vragen die open blijven staan. Daarom gaat de dorpsraad de komende tijd op zoek naar antwoorden. De dorpsraad is constructief maar kritisch en wil graag het beste resultaat voor de Maas én voor Arcen.

Namens dorpsraad Arcen,

Cecile van den Kroonenberg